

DOKUMENTY

Pápežská rada na podporu kresťanov

Information service

N. 141/2013/I.

Infoservis Pápežskej rady na podporu jednoty kresťanov (PRpJK) prináša v sekcii *Pápež a ekumenizmus* prehľad príhovorov a posolstiev Svätého Otca Františka týkajúcich sa ekumenizmu, ktorý je od prvých dní jeho služby výraznou črtou jeho pontifikátu. Už na inauguračnej svätej omši vo Vatikáne (19. marca 2013) sa zúčastnili predstavitelia mnohých cirkví a cirkevných spoločenstiev, ako aj iných náboženských tradícií, napr. židovskej. Nasledujúci deň sa pápež František stretol s týmito predstaviteľmi, v mene ktorých sa mu prihovril ekumenický patriarcha Bartolomej I. Bolo to vôbec po prvýkrát v dejinách, čo sa ekumenický patriarcha osobne zúčastnil na pápežovej inaugurácii. Pápež František vo svojom príhovore poukázal na Rok viery a 50. výročie Druhého vatikánskeho koncilu, ktorý otvoril novú cestu ekumenizmu. Ďalej zdôraznil, že najlepšou službou pre dielo jednoty kresťanov je prežívať naplno svoju vieru a odvážne o nej svedčiť v tomto svete poznačenom rozdelením, konfliktami a rivalitou. Uistil tiež, že mieni pokračovať na ceste ekumenického dialógu.

Infoservis publikuje aj posolstvá pápežov Benedikta XVI. (4. februára) a Františka (18. marca) pri príležitosti zvolenia, resp. intronizácie nového canterburského arcibiskupa a prímasa Anglikánskej cirkvi, arcibiskupa Justina Welbyho, ktorá sa konala 21. marca v Londýne, a na ktorej sa zúčastnili mnohí katolícki biskupi. O pár mesiacov neskôr (14. júna 2013) pápež František prijal anglikánskeho prímasa so sprievodom na audiencii vo Vatikáne.

Téme jednoty sa pápež František venoval počas generálnej audiencie (19. júna 2013) v súvislosti s tajomstvom Cirkvi – Kristovho tela: „Jednota je viac ako konflikty, jednota je milosť, ktorú si máme žiadať od Pána, aby nás oslobodil od pokušeni rozdelenia... Koľko škody napáchajú v Cirkvi rozdelenia medzi kresťanmi, odboj, úzkoprsé záujmy! Rozdelenia medzi nami, ale aj rozdelenia v spoločenstvách: evanjelici, pravoslávni, katolíci... ale prečo rozdelení? Musíme sa usilovať o jednotu.“

Infoservis sa venuje aj návšteve Jeho Svätosti Tawadrosa II., alexandrijského pápeža a patriarchu stolice sv. Marka (9.-13. mája 2013), vo Vatikáne, ktorá sa

uskutočnila pri príležitosti 40. výročia návštevy jeho predchodcu Shenoudu III. u pápeža Pavla VI. a podpísania spoločného kristologického vyhlásenia. Táto deklarácia znamenala začiatok bilaterálneho ekumenického dialógu oboch cirkví. Okrem výmeny vzájomných posolstiev a darov, zotrvali František, hlava Katolíckej cirkvi a Tawadros II., hlava Koptskej pravoslávnej cirkvi Egypta aj v spoločnej modlitbe v Kaplnke Redemptoris Mater.

Stalo sa už dobrou tradíciou, že Ekumenický patriarchát Konštantínopou (Istanbul) každoročne vysiela svoju delegáciu do Ríma, a to na sviatok patrónov Rímskej cirkvi, sv. Petra a Pavla (29. júna). Následne delegácia Katolíckej cirkvi navštívi Fanar, hlavné sídlo ekumenického patriarchátu, aby sa zúčastnila na sviatku ich patróna, sv. Ondreja (30. novembra). *Infoservis* publikuje príhovor Svätého Otca Františka a posolstvo Bartolomeja I., prednesené pri tejto príležitosti v Ríme (28. júna).

Ďalšia sekcia je venovaná správam z oblasti ekumenizmu. Prináša správu o 10. zasadaní Spoločnej medzinárodnej komisie pre teologický dialóg medzi Katolíckou cirkvou a orientálnymi pravoslávnyimi cirkvami na pôde Pápežskej rady (Rím, 23.-27. januára 2013). Účastníci stretnutia pokračovali v skúmaní spôsobov, akými sa vyjadrovala plná jednota medzi cirkvami v prvých piatich storočiach, osobitne vzájomným uznávaním kanonizovaných svätých medzi cirkvami. Vo svetle vypočutých prednášok a skúmania účastníci konštatovali, že vzájomné uznávanie svätcov – ktoré bolo v prvých storočiach lokálnym fenoménom – bolo v tej dobe konštitutívnym prvkom vyjadrenia plnej jednoty.

V sekcii dokumenty je publikovaný dokument s komentárom – *Prítomnosť Krista v Cirkvi* s osobitným zreteľom na Eucharistiu (30. júna 2009). Ide o štvrtý spoločný dokument Medzinárodnej komisie pre dialóg (2003-2009) medzi Katolíckou cirkvou a Cirkvou Kristových učeníkov.

V závere vydania sú publikované materiály (v angličtine/francúzštine) na Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov 2014 na tému „Je Kristus rozdelený? (Kor 1, 13), pripravené v Centre pre ekumenizmus v Kanade. -sg-

ZAHRANIČNÉ BISKUPSKÉ KONFERENCIE

COMECE a OCIFE

Europe Infos

N. 165/2013, Brusel, Belgicko

Decembrové číslo mesačníka informujúceho o diani v rámci EÚ venuje v jednom z článkov pozornosť novovymenovanému pápežskému nunciovi vo venezuelskom Caracase, bývalému generálnemu sekretárovi CCEE a doterajšiemu pozorovateľovi Svätej stolice pri EÚ, Mons. Aldovi Giordanovi. Podľa vlastného vyjadrenia sa zúčastnil v uplynulých devätnástich rokoch asi štyridsiatich plenárnych zasadnutí COMECE. V októbri 2013 bol vymenovaný za apoštolského nuncia v Caracase a 14. decembra vo svojom rodisku Cuneo prijal biskupskú vysviacku z rúk muža, ktorého úrad má prevziať vo venezuelskom hlavnom meste. Je ním arcibiskup Pietro Parolin, nový štátny sekretár. Po takmer 25-ročnom pôsobení v srdci Európy v bezprostrednej blízkosti cirkevného ako aj svetského diania sa nový venezuelský nuncius teší na to, ako sa bude môcť pozeráť na Európu zo vzdialenej Južnej Ameriky. Je zvedavý na to, ako nás vidia ostatní a čo od nás očakávajú. On sám však už má rad zaujímavých pohľadov týkajúcich sa európskeho projektu, zakladateľov a ich vízií a toho, kde sa nachádza Európa v čase, keď sa jej žezlo odovzdáva tretej generácii. Mons. Giordano sa vôbec netají tým, že sa na Európu díva zo zorného uhla sociálneho učenia Katolíckej cirkvi. Je presvedčený o tom, že dnešná Európa nie je jednoducho dostatočne dobrá, že je možné vybudovať inú Európu, takú ktorú by podstatne ovplyvňovala kresťanská viera. Akoby tušil, že sa jeho funkčné obdobie v Štrasburgu chýli ku koncu, vydal Giordano nedávno knihu o Európe (*Un'altra Europa e possibile: ideali cristiani e prospettive per il Vecchio Continente*, San Paolo Press, 2013). Opieral sa v nej o dlhoročné skúsenosti, ktoré nazbieral v období, keď pôsobil ako generálny sekretár CCEE a mohol zažívať Európu ako rodinu. Aj jeho roky pôsobenia v Štrasburgu zanechali svoje stopy. Vzhľadom na viaceré komplexné prípady, ktoré sa prerokovávali pred Veľkou komorou Európskeho súdneho dvora pre ľudské práva, uvažuje Giordano o veľkých témach života a smrti, či ľudskej dôstojnosti, ktoré v uplynulých rokoch vyvolali naliehavé otázky a prudké diskusie v Európe. Mons. Giordano je hlboko presvedčený o tom, že COMECE rozhodujúcim spôsobom prispela k tomu, že sa posilnilo postavenie Cirkvi v rámci utvárania Európy do budúca. Na základe článku 17 má dnes Cirkev možnosť aktívne sa zúčastniť európskeho dialógu. Odteraz bude

vedenie EÚ ochotné viac počúvať, čo môže Cirkev povedať k dôležitým politickým témam Európy. Bez toho, žeby chcel umenšiť podiel ostatných partnerov v dialógu, zdôrazňuje Giordano, že na európskom fóre čerpá Katolícka cirkev svoju silu z jedinečnej celosvetovej siete a zo svojich pastoračných skúseností s veľkými a malými spoločenstvami v celej Európe. Rozhodujúci tromf Cirkvi spočíva v jej jedinečnom prístupe k vyše 200 miliónom obyvateľov EÚ. Mons. Giordano je presvedčený o tom, že Európu v jej celej komplexnej identite zjednocuje práve kresťanské dedičstvo vo filozofickej, náboženskej, kultúrnej a umeleckej oblasti. Pre Európu zajtrajška, hovorí Giordano, je nevyhnutným predpokladom kresťanská dimenzia.

Ďalší príspevok zameriava pozornosť čitateľskej verejnosti na program EÚ *Horizont 2020* (pre roky 2014 až 2020), ktorý predstavuje dôležitý a vítaný nástroj na podporu vedy, výskumu a inovácie. Jediným etickým problémom tohto programu však zostáva prípadné financovanie výskumných činností ľudských embryonálnych kmeňových buniek. Sekretariát COMECE sa k tejto problematike vyjadril v rokoch 2011 a 2012 vo forme tlačovej správy. V roku 2012 uvítal sekretariát udelenie Nobelovej ceny za medicínu dvom bádateľom z oblasti výskumu kmeňových buniek, ktorí presadzovali alternatívne riešenie k spomínanému výskumu embryonálnych kmeňových buniek. Žiaľ, program *Horizont 2020* neuprednostňuje financovanie alternatívneho výskumu, hoci je eticky bezproblémové a zaznamenáva podstatne sľubnejšie výsledky.

Mons. Francesco Montenegro, arcibiskup z Agri-gentu, ku ktorému patrí aj ostrov Lampedusa, navštívil ako hosť COMECE začiatkom novembra 2013 najvyššie orgány EÚ, aby hovoril o problematike migrácie a azylu. Prišiel, aby tým, ktorí predstavujú v Bruseli moc, priniesol posolstvo chudobných a aby ich informoval o tom, čo musia denne prežívať. Tiež pripomenul, že riešenie azylovej problematiky je dlhodobého charakteru a konkretizoval to na prípade Lampadusy, kde na jednej strane existuje skupina migrantov, na druhej však obyvatelia ostrova, ktorí sú zaplavovaní masami utečencov a zároveň sú v tejto situácii odkázaní len sami na seba. Mons. Montenegro hovorí o nutnosti zlepšenia situácie azylantov a tiež o tom, že členské štáty sa musia zjednotiť na tom, ako tento problém riešiť.

-Ph-

Generálny sekretariát Konferencie biskupov Francúzska**Spiritualita a psychológia***Documents Episcopat N. 8/2013*

V súvislosti s rôznymi praktikami ponúkajúcimi tzv. psycho-spirituálne terapie sa nová publikácia Konferencie biskupov Francúzska venuje otázke ako rozlíšiť „spirituálne“ od „psychologického“. Ide o texty, ktoré boli prednesené a prediskutované na konferencii organizovanej Radou pre medzináboženské vzťahy a nové náboženské hnutia a v závere sa uvádza aj nóta Komisie biskupov Francúzska pre náuku viery „Kritériá pre prax duchovného sprevádzania“. Materiály sú určené tým, ktorí sa v rámci pastoraácie zaoberajú problémom nových náboženských skupín a siekt a zároveň môže byť užitočný pre členov charismatickej obnovy, diecéznych exorcistov a zodpovedné osoby v centrách duchovnej obnovy. V príspevku „Duchovná skúsenosť medzi psychológiou a teológiou“ P. Dominique Salin objasňuje, že rozlišovanie medzi psychológi-

ou a spiritualitou je novodobá záležitosť, ktorá je vysvetliteľná z historického pohľadu, ale nie je dostatočne zdôvodnená antropologicky a teologicky. V praxi považuje P. Salin za potrebné dôsledne rozlišovať a nezamieňať si duchovné vedenie s psychoterapiou, alebo, naopak, psycho-terapeut sa nesmie stať akýmsi „guru“. Je dôležité tiež dozrieť na to, aby boli osoby zaoberajúce sa duchovným vedením v Cirkvi dostatočne kompetentné na takéto vedenie a dokázali rozlíšiť, kedy treba presmerovať niektorého človeka na iného odborníka. Práve takémuto rozlišovaniu sa venovala aj diskusia pri okrúhlym stole, ktorej prepis ponúka predkladaný dokument biskupskej konferencie. Na záver je ponúknutých päť bodov, ktoré treba mať na pamäti pri rozlišovaní a duchovnom sprevádzaní.

-ms-

Nemecká biskupská konferencia*Arbeitshilfen Nr. 266, 267/2013***Manželstvo a rodina – prežívať vzájomne lásku. Manželstvo ako udržiavanie rovnováhy na lane. Nedel'a rodiny 2014**

Nemecká biskupská konferencia vydáva brožúrku pred blížiacou sa Nedel'ou rodiny, ktorá sa v krajine bude sláviť 19. januára 2014 a ktorej ústrednou témou je „Manželstvo ako ako udržiavanie rovnováhy na lane“. Publikácia pozostáva z viacerých krátkych textov na danú tému, nechýbajú ani liturgické podnety pre slávenie či modlitbu. Predstavuje manželstvo neodhadnuteľné riziko? Dnes viac než v minulosti manželstvá stroskotávajú. Aby sa niekto rozhodol vstúpiť do manželstva, zaviazat sa na celý život, to si vyžaduje odvahu a ochotu riskovať. Manželstvo je aj dnes formou spoluzitia, v ktorej sa láska medzi mužom a ženou a túžba po vernosti uskutočňuje tak, ako je to pre človeka najlepšie. Tam, kde medzi manželmi pretrváva živá láska, môžu sa rozvíjať ako osobnosti a cvičiť sa v udržiavaní rovnováhy na lane života. Láska, ktorú si vzájomne sľúbia pri uzavretí manželstva a potom žijú v každodennom živote, je zároveň sviatostným znakom Božej lásky k svetu. A všade tam, kde sa kresťania ako manželia nechávajú vo svojom

každodennom živote nieť Božou láskou, sa stáva spoločenstvo kresťanov „sol'ou zeme“ a „mestom na vrchu“. Hoci sa nedá garantovať, že sa manželstvo vydarí, no možno pre to čosi urobiť.

Solidarita s prenasledovanými a utláčanými kresťanmi. Indonézia

Nemecká biskupská konferencia už desať rokov informuje o náročnej situácii kresťanov, ktorí sú na rozličných miestach sveta prenasledovaní. Tento raz nám predstavuje najväčšiu moslimskú krajinu sveta – Indonéziu. Súčasťou brožúrky sú všeobecné informácie o tejto ostrovnej ázijskej krajine, o vývoji kresťanstva či o aktuálnej situácii. Nechýba ani súhrn najnovších správ, ktoré informujú o konkrétnych diskriminačných krokoch voči kresťanským menšinám. Indonézia je však známa i svojou medzináboženskou toleranciou. Publikácia je určená v prvom rade pre farnosti v Nemecku, rozširovaná je bezplatne a jej cieľom je priblížiť náročnosť kresťanského života v prostredí, kde veriaci prežívajú útlak a prenasledovanie a vzbudíť záujem pomôcť.

-Ph-

ZAHRANIČNÉ PERIODIKÁ

RENOVABIS

Šport – národ – politika

Ost – West Europäische Perspektiven, 1/2013

Aktuálne číslo nemeckého periodika za zameriava na oblasť športu. Mapuje jednotlivé krajiny strednej a východnej Európy a prináša zaujímavé postrehy z tej športovej disciplíny, ktorá je pre tú-ktorú krajinu prioritná. Šport sa na národnej či celosvetovej úrovni môže stať akýmsi kultom, či dokonca náhradou za náboženstvo. Fanúšikovia „putujú“ na zápasy, aréna sa stáva „futbalovým chrámom“ a zápasy sa konajú na „posvätnom

trávniku“. To drží spoločnosť pospolu takým spôsobom, ako sa to azda nedarí ani náboženstvu. Tak ako je futbal centrom športového diania v Nemecku, v iných krajinách je to zas hokej či basketbal. Ako je prepojený šport, politika a národná identita v jednotlivých krajinách strednej a východnej Európy a akú úlohu zohráva jeho história i aktuálna situácia v politických vzťahoch, to nám približujú príspevky z jednotlivých krajín. -lh-

ANCORA nell'Unità di Salute

N. 4, Júl - August 2013

Editoriál pod názvom *František – pápež „najnúdznejších“* si všíma pápežovo poukazovanie na to, že chudoba a sociálna nerovnosť sú ovocím ľahostajnosti, chýbajúceho záujmu o spoločné dobro a prehnaného konzumizmu. Pápež Bergoglio svoju osobitnú pozornosť voči chudobným, ktorých spoločnosť vytesňuje na okraj, dokazuje aj jasnými činmi. Autor článku pripomína, že v dnešnom svete neustále pribúda chudobných, a čoraz viac sa zväčšujú rozdiely medzi severnou a južnou pologuľou. Preto neprekvapuje, že pápež František hovorí tak často o materiálnej chudobe.

Na tému kresťanstvo a chudoba hovoril pápež aj počas vigílie Turíc: „Pre nás kresťanov nie je chudoba otázkou sociologickou, filozofickou alebo kultúrnou. Naopak, ide o teologickú otázku. Povedal by som, že snáď tu stojíme v prvej línii, pretože Boh, Boží Syn sa ponížil a stal sa pre nás chudobným, aby mohol kráčať spolu s nami. To je naša chudoba: chudoba Kristovho tela, chudoba, ktorú nám svojím vtelením priniesol Boží Syn. Chudobná cirkev pre chudobných začína od Kristovho tela. Ak pôjdeme ku Kristovmu telu, začneme z toho niečo chápať; začneme chápať, v čom spočíva táto chudoba, chudoba Pána“.

Kapucín Leonardo Di Taranto v článku *Diecézny úrad pre pastoráciu v zdravotníctve a animáciu far-*

nosti poukazuje na nevyhnutnú potrebu vytvorenia takéhoto úradu v miestnych cirkvách. Cieľom úradu, ktorý zaiste prináša Božie požehnanie, je zapojiť kresťanské farské spoločenstvá do dôležitého sektora zdravotníctva, a to z hľadiska občianskeho i náboženského. Ak je táto pastorácia dobre zorganizovaná, prináša mnohonásobný účinok: osvojenie pastoračných smeríc v tejto oblasti; senzibilizáciu kresťanov, koordináciu iniciatív a formácie zdravotníckych pracovníkov, zapojenie sa do miestnych programov a projektov prebiehajúcich zdravotníctve. Táto špecifická pastorácia je veľmi plodná a užitočná pre celú spoločnosť, pre rodiny i jednotlivcov.

V článku *Človek, kňaz, apoštol chorých* sú publikované niektoré dôležité svedectvá o blahoslavenom kňazovi Luigim Novarese. Ide o svedectvá osôb, ktoré boli v osobnom kontakte s blahoslaveným a osvojili si vo svojom živote jeho charizmu. Bl. Luigi Novarese bol zakladateľom „duchovnej rodiny“, v ktorej sa charita a láska stali štýlom života pre mnohých dobrovoľníkov a „tichých pracovníkov kríža“. Jeho charizma je v Taliansku veľmi rozšírená.

Časopis prináša aj článok o dokumente Stálej rady CEI z r. 1981 – *Cirkev v Taliansku a perspektívy krajiny*, ktorý varuje pred narastajúcim konzumizmom v kontexte globalizácie. -sg-

Ak máte záujem o celé znenie textov obráťte sa na Mgr. Ľubicu Hricovú, adresa: hricova@kbs.sk

Informačný list zhotovili: ThLic. Anton Ziolkovský, PhD., preklady: Mgr. Ing. Mária Spišiaková, PhD., Mgr. Ľubica Hricová, Mgr. Stanislav Gábor, grafika: Jolana Šinajová